

POSTANOWIENIE

Dnia 29 maja 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Plóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 29 maja 2018 r.
sprawy **Z.C.**
skazanego z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez obrońcę skazanego
od wyroku Sądu Okręgowego w K.
z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. akt III Ka [...] /17,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w K.
z dnia 6 listopada 2017 r., sygn. akt II K [...] /17,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację, jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. zwolnić skazanego Z.C. od kosztów sądowych postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w K. wyrokiem z dnia 6 listopada 2017 r. uznał oskarżonego Z.C. za winnego tego, że „w dniu 6 czerwca 2017 r. o godz.11.55 w K. woj. [...] na drodze publicznej ul. [...] kierował rowerem wbrew zakazowi prowadzenia pojazdów niemechanicznych w ruchu lądowym orzeczonemu prawomocnym wyrokiem Sądu Rejonowego w K. sygn. akt II K [...] /12, przy czym czynu tego dopuścił się w ciągu 5 lat po odbyciu co najmniej 6 miesięcy kary pozbawienia wolności za umyślne przestępstwa podobne”, tj. popełnienia czynu z art. 244 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. i za to na podstawie art. 244 k.k. skazał go na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności.

Orzeczenie Sądu Rejonowego zaskarżył apelacją „co do winy” obrońca oskarżonego i zarzucił obrazę przepisów prawa materialnego, tj. art. 50 ust. 3 i 4 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż „podleganie wykonaniu” orzeczonych środków karnych na podstawie przepisów dotychczasowych należy odnosić również do wymiaru tych środków pomimo, iż sposób wykonywania środka karnego, a jego wymiar, stanowią dwie zupełnie niezależne od siebie kwestie. W konkluzji wniósł o uniewinnienie oskarżonego od przedstawionego mu zarzutu.

Po rozpoznaniu wniesionej apelacji Sąd Okręgowy w K. wyrokiem z dnia 30 stycznia 2018 r., sygn. III Ka [...] /17, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

We wniesionej kasacji obrońca skazanego Z.C. zarzucił rażące naruszenie:

„1) przepisu prawa procesowego mogące mieć wpływ na treść orzeczenia tj. art. 457 § 3 k.p.k. w zw. z art. 433 § 2 k.p.k. poprzez brak rzetelnego i merytorycznego odniesienia się do zarzutu obrońcy postawionego w apelacji, co skutkowało iluzorycznością dokonanej kontroli instancyjnej,

2) obrazę przepisów prawa materialnego, tj.

a) art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r. o zmianie ustawy - Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż „podleganie wykonaniu” orzeczonych środków karnych na podstawie przepisów dotychczasowych należy odnosić również do wymiaru tych środków pomimo, iż sposób wykonywania środka karnego, a jego wymiar, stanowią dwie zupełnie niezależne od siebie kwestie,

b) art. 4 § 2 k.k. poprzez błędną wykładnię polegającą na uznaniu, iż przepis ten nie stanowi podstawy do modyfikacji wymiaru orzeczonego prawomocnie środka karnego, którego ustawowy wymiar uległ następnie obniżeniu”.

Na zakończenie skarżący wniósł o uniewinnienie skazanego od zarzucanego mu czynu, a nadto m.in. o zasądzenie od Skarbu Państwa na rzecz skazanego zwrotu kosztów zastępstwa adwokackiego w wysokości 720 złotych.

W pisemnej odpowiedzi na kasację prokurator wniósł o jej oddalenie, jako oczywiście bezzasadnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wbrew stanowisku obrońcy skazanego Z.C. kasacja jest oczywiście bezzasadna w rozumieniu art. 535 § 3 k.p.k.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami kasacja, jako nadzwyczajny środek zaskarżenia, może być wniesiona od prawomocnego wyroku sądu odwoławczego kończącego postępowanie z powodu uchybień wymienionych w art. 439 k.p.k. lub innego rażącego naruszenia prawa (art. 523 § 1 k.p.k.).

Podnieść należy, że Sąd Okręgowy, stosując się do nakazu wyrażonego w art. 433 § 2 k.p.k., rozpoznał apelację, a w uzasadnieniu orzeczenia, zgodnie z wymogiem określonym w art. 457 § 3 k.p.k., podał dlaczego uznał podniesione przez obrońcę skazanego zarzuty za niezasadne. Wywody Sądu odwoławczego w zakresie istnienia w przepisach intertemporalnych podstaw prawnych do wykonania środka karnego, orzeczonego za przestępstwo, w sytuacji gdy w nowym stanie prawnym nastąpiło „przeniesienie” czynu z kategorii przestępstw do kategorii wykroczeń, są trafne, przekonujące i zasługują na uwzględnienie, a kontroli instancyjnej w żadnej mierze nie można określić mianem „iluzorycznej”. Zgodnie z uregulowaniem zawartym w art. 50 ust. 3 ustawy z dnia 27 września 2013 r., o zmianie ustawy – Kodeks postępowania karnego oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2013 r., poz. 1247 ze zm.), jeżeli według niniejszej ustawy czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym za przestępstwo stanowi wykroczenie orzeczone środki karne podlegają wykonaniu na podstawie przepisów dotychczasowych. W rozpoznawanej sprawie oznacza to, że środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów niemechanicznych orzeczony na okres 6 lat wyrokiem Sądu Rejonowego w K. z dnia 16 lutego 2012 r. w sprawie II K [...] /12 zaczął obowiązywać od dnia, gdy stał się wykonalny (zgodnie z treścią przepisu art. 9 § 2 k.k.w.) i obowiązywał w dniu 6 czerwca 2017 r., kiedy to skazany jechał po drodze publicznej. Uznając więc winę Z.C. w zakresie popełnienia czynu z art. 244 k.k., orzekający Sąd nie dopuścił się obrazy art. 50 ust 3 ustawy nowelizującej. Sąd nie dopuścił się także obrazy art. 4 § 2 k.k. Przepis ten dotyczy bowiem sytuacji, gdy według nowej ustawy za czyn objęty wyrokiem nie można orzec kary w wysokości orzeczonej, wymierzoną karę obniża się do wysokości najsurowszej kary możliwej do orzeczenia na podstawie nowej ustawy. Jak podniósł Sąd Najwyższy w postanowieniu w sprawie I KZP 6/14 „(...) ustawodawca w art. 50 ustawy

nowelizującej ustanowił autonomiczne – w stosunku do art. 4 k.k. – zasady przekształcania orzeczonych kar za przestępstwa, które w związku ze zmianą ustaw stały się wykroczeniami i z tego też względu odwoływanie się do treści art. 4 k.k. (...) nie jest uzasadnione” (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 30 kwietnia 2014 r., OSNKW 2014, z. 6, poz. 47). Jednocześnie Sąd odwoławczy zauważył, iż na kwestię wykonania środków karnych orzeczonych w tym wyroku nie mają wpływu uregulowania zawarte w art. 4 § 2 i 3 k.k., a odpowiadające im regulacje zawierają przepisy art. 50 ust. 1 i 2 ustawy nowelizującej (k. 3 uzasadnienia). Przedstawiony pogląd znajduje również potwierdzenie w literaturze [zob. S. Żółtek, (w:) Kodeks karny. Część ogólna. Tom I, Komentarz. Art. 1 – 31, (red.) M. Królikowski, R. Zawłocki, Warszawa 2015, s. 209 -211). Brak możliwości dokonywania kontrawencjonalizacji na podstawie art. 4 § 2 i 3 k.k. spowodował, że ustawodawca był zmuszony do zamieszczania stosownych regulacji w poszczególnych ustawach, w których dokonywał modyfikacji penalizacji. Wspomniana wcześniej ustawa z dnia 27 września 2013 r. jest tego przykładem. W art. 12 pkt 3 tej ustawy skreślono przepis art. 178a § 2 k.k., co spowodowało przeniesienie zachowania polegającego na prowadzeniu w stanie nietrzeźwości lub pod wpływem środka odurzającego pojazdu niemechanicznego z kategorii występków (art. 178a § 2 k.k.) do kategorii wykroczenia (art. 87 § 1 k.w.) W tej samej ustawie, w art. 50, przewidziano skutki tej regulacji w postaci przekształcenia orzeczonych prawomocnie kar (art. 50 ust. 1 i 2), natomiast w art. 50 ust. 3 wskazano, że okoliczność, iż czyn objęty prawomocnym wyrokiem skazującym stanowi wykroczenie, według tej ustawy, nie ma znaczenia dla prawomocnie orzeczonych środków karnych. Warto przy tym zauważyć, że przedstawiona regulacja nie zmienia faktu, że czyn, za który prawomocnie wymierzono kary i środek karny, nadal jest przestępstwem. Mechanizm zawarty w art. 50 ustawy modyfikuje jedynie rozstrzygnięcia o karze z powodów sprawiedliwościowych, lecz wyłącznie w zakresie wyraźnie oznaczonym. Omawiana kwestia została ostatecznie rozwiązana przez wprowadzenie do Kodeksu wykroczeń regulacji o charakterze systemowym. Ustawą z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015, poz. 396) dodano do Kodeksu wykroczeń art. 2a, regulujący kompleksowo skutki kontrawencjonalizacji.

Zgodnie z art. 2a § 3 k.w. kontrawencjonalizacja nie ma wpływu na orzeczone środki karne, środki kompensacyjne, środki związane z poddaniem sprawcy próbie, środki zabezpieczające oraz przepadek, które podlegają wykonaniu na podstawie przepisów dotychczasowych. Brak mechanizmu przekształcającego wymiar środków karnych, podobnie jak w przypadku art. 50 ustawy z dnia 27 września 2013 r. powoduje, że wykonaniu podlegają środki karne w wysokości wyznaczonej treścią wyroku skazującego za przestępstwo.

Mając na uwadze przedstawione względy Sąd Najwyższy orzekł, jak na wstępie.

ał